

P6_TA(2009)0021

Vývoj v Rade OSN pre ľudské práva a najmä úloha EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. januára 2009 o vývoji v Rade OSN pre ľudské práva a najmä úlohe Európskej únie (2008/2201(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia týkajúce sa Komisie OSN pre ľudské práva (UNCHR) od roku 1996, najmä na svoje uznesenie zo 16. marca 2006 o výsledku rokovaní o Rade pre ľudské práva a o 62. zasadnutí UNCHR¹, ako aj uznesenia z 29. januára 2004 o vzťahoch medzi Európskou úniou a OSN², z 9. júna 2005 o reforme Organizácie Spojených národov³, z 29. septembra 2005 o výsledku svetového samitu Organizácie Spojených národov zo 14. – 16. septembra 2005⁴, z 21. februára 2008 o siedmom zasadnutí Rady Organizácie Spojených národov pre ľudské práva⁵ a z 8. mája 2008 o výročnej správe o ľudských právach vo svete v roku 2007 a politike Európskej únie v tejto oblasti⁶,
- so zreteľom na svoje naliehavé uznesenia o ľudských právach a demokracii,
- so zreteľom na správu generálneho tajomníka OSN z 21. marca 2005 s názvom „Vo väčšej slobode: smerom k bezpečnosti, rozvoju a ľudským právam pre všetkých“, následnú rezolúciu Valného zhromaždenia OSN č. A/RES/60/1 o výsledkoch svetového samitu v roku 2005 a správu generálneho tajomníka OSN zo 7. marca 2006 s názvom „Investovanie do OSN: za silnejšiu organizáciu na celom svete“,
- so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN č. A/RES/60/251, ktorou sa zriadila Rada OSN pre ľudské práva (UNHRC),
- so zreteľom na vyhlásenie predsedníctva EÚ v mene Európskej únie zo 16. marca 2006 o zriadení UNHRC,
- so zreteľom na predchádzajúce riadne a mimoriadne zasadnutia UNHRC,
- so zreteľom na výsledky činnosti pracovných skupín UNHRC týkajúce sa postupov vybavovania sťažností, všeobecného pravidelného preskúmania (Universal Periodic Review - UPR), budúceho systému odborného poradenstva, agendy, ročného pracovného programu, pracovných metód, rokovacieho poriadku a prehodnotenia osobitných postupov,
- so zreteľom na výsledky tretích volieb členských štátov do UNHRC na Valnom zhromaždení OSN 21. mája 2008,
- so zreteľom na výsledky volieb do predsedníctva UNHRC, ktoré sa konali 19. júna 2008,
- so zreteľom na prvé, druhé a tretie zasadnutie, ktoré boli zamerané na UPR a konali sa 7. až 18. apríla 2008, 5. až 16. mája 2008 a 1. až 15. decembra 2008,
- so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,

---

¹ Ú. v. EÚ C 291 E, 30.11.2006, s. 409.

² Ú. v. EÚ C 96 E, 21.4.2004, s. 79.

³ Ú. v. EÚ C 124 E, 25.5.2006, s. 549.

⁴ Ú. v. EÚ C 227 E, 21.9.2006, s. 582.

⁵ Prijaté texty, P6_TA(2008)0065.

⁶ Prijaté texty, P6_TA(2008)0193.

- so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A6–0498/2008),
- A. keďže rešpektovanie, presadzovanie a ochrana univerzálności ľudských práv sú súčasťou acquis Spoločenstva a jednou zo základných zásad EÚ,
- B. keďže ľudské práva a demokracia sú základom vonkajších vzťahov EÚ a jej zahraničná politika je založená na silnej a jednoznačnej podpore účinného multilateralizmu, ktorý je obsiahnutý v Charte OSN,
- C. keďže OSN a UNHRC sú jednými z najvhodnejších organizácií na komplexné riešenie otázok ľudských práv a humanitárnych výziev,
- D. keďže rozhodnutie založiť UNHRC ako obdoby stáleho orgánu bolo všeobecne privítané ako iniciatíva na nápravu nedostatkov UNCHR a na posilnenie postavenia ľudských práv v rámci medzivládnych diskusií,
- E. keďže UNHRC si na prvé tri roky stanovila ambiciózny program, ktorý zahŕňal revíziu vlastných postupov a pracovných metód, najmä prípravu a realizáciu UPR, ktorého sa doteraz týkali tri zasadnutia a ktoré sa vzťahuje na 48 štátov, z toho je osem členských štátov EÚ, a prehodnotenie osobitných postupov,
- F. keďže EÚ dôrazne podporovala a obhajovala zriadenie UNHRC a keďže EÚ a jej členské štáty sú odhodlané a zaviazané zohrávať aktívnu a viditeľnú úlohu s cieľom vytvoriť a podporovať účinný orgán, ktorý bude riešiť súčasné výzvy v oblasti ľudských práv,
- G. keďže EÚ dôrazne podporovala zavedenie výraznejšej väčšiny a prísnejších kritérií členstva pri voľbách do UNHRC, pričom tieto návrhy neboli prijaté, a postupov monitorovania reálneho plnenia predvolebných sľubov členských štátov OSN,
- H. keďže aj napriek pretrvávajúcim obmedzeniam schopnosti EÚ prijať jednotný prístup, najmä v dôsledku konfliktov národných záujmov a vytrvalej snahy časti členských štátov o nezávislé vystupovanie v rámci OSN, je zrejmé, že v rámci UNHRC postupujú súdržnejšie ako v UNCHR,
- I. keďže skutočnosť, že členské štáty EÚ tvoria v rámci UNHRC početnú menšinu, je vážnou prekážkou pre to, aby bola EÚ schopná ovplyvňovať agendu UNHRC, a predstavuje závažný problém pre zahrnutie stanovísk EÚ do práce UNHRC,
- J. keďže z poľutovaniahodnej skutočnosti, že USA nie sú zastúpené v UNHRC, vyplynula potreba, aby EÚ posilnila svoje vedúce postavenie medzi demokratickými krajinami v oblasti ľudských práv,
- K. keďže Európsky parlament pozorne sleduje vývoj v rámci UNHRC prostredníctvom pravidelných delegácií vysielaných na jej zasadnutia a prostredníctvom osobitných spravodajcov a nezávislých expertov, ktorých prizýva k svojej činnosti v oblasti ľudských práv,
- L. keďže postupy a mechanizmy UNHRC sa majú v roku 2011 podrobiť revízii, ako sa uvádza vo vyššie uvedenej rezolúcii Valného zhromaždenia OSN č. A/RES/60/251,

Celkové vyhodnotenie prvých troch rokov činnosti UNHRC

1. víta prácu, ktorú doteraz UNHRC vykonala, a konštatuje, že UNHRC má potenciál rozvinúť sa do hodnotného rámca pre mnohostranné úsilie EÚ v oblasti ľudských práv; vyjadruje však poľutovanie nad skutočnosťou, že tento nový orgán počas prvých troch rokov svojej činnosti nedosiahol výraznejší pokrok pri zlepšovaní práce OSN v oblasti ľudských práv;

2. víta skutočnosť, že UNHRC prijala dôležité dokumenty stanovujúce normy v oblasti ľudských práv: Medzinárodný dohovor o ochrane všetkých osôb pred núteným zmiznutím a Deklaráciu OSN o právach domorodého obyvateľstva, ako aj Opčný protokol k Medzinárodnému paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach; konštatuje, že uvedený protokol predstavuje historické rozhodnutie, pretože ustanovuje postup podávania individuálnych sťažností, čím vytvára mechanizmus umožňujúci obetiam porušovania hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv predkladať petície na medzinárodnej úrovni; naliehavo žiada všetky štáty, aby urýchlene ratifikovali Opčný protokol k Medzinárodnému paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach;
3. vyjadruje poľutovanie nad tým, že UNHRC nepodnikla kroky v prípade mnohých z najnaliehavejších problémov v oblasti ľudských práv vo svete, sčasti v dôsledku narastajúcej nechoty zo strany mnohých štátov UNHRC, ktoré sa odmietajú akokoľvek zaoberať situáciou v jednotlivých krajinách, okrem iného prijímaním rezolúcií, usporadúvaním mimoriadnych zasadnutí a mandátmi na osobitné postupy v jednotlivých krajinách, a to z toho dôvodu, že by to údajne mohlo spolitizovať UNHRC; znovu opakuje názor, že schopnosť UNHRC účinne riešiť situáciu v jednotlivých krajinách je rozhodujúca pre jej autoritu a dôveryhodnosť;
4. víta skutočnosť, že postup pri voľbách do UNHRC umožnil, aby boli z UNHRC vylúčení najväčší porušovatelia ľudských práv ako Irán a Bielorusko; napriek tomu vyjadruje poľutovanie nad tým, že nie všetky geografické skupiny zorganizovali riadne voľby týkajúce sa vstupu do UNHRC; vyjadruje poľutovanie nad tým, že systém dobrovoľných záruk viedol k nesúrodým a neprimeraným výsledkom a umožnil tak vládam, aby sa vyhli svojim medzinárodným záväzkom v oblasti ľudských práv; v tejto súvislosti vyjadruje hlboké znepokojenie nad účelovým využitím tzv. záväzkov niektorými členmi, a preto opätovne potvrdzuje, že úplná spolupráca s osobitnými postupmi musí zostať rozhodujúcim kritériom pre vstup do UNHRC;
5. vyjadruje poľutovanie nad stupňujúcim sa rozčleňovaním UNHRC na regionálne bloky; domnieva sa, že toto „blokované zmýšľanie“ oslabuje schopnosť UNHRC zoberať sa efektívne, nestranne a objektívne porušovaním ľudských práv na celom svete a že by mohlo reálne spôsobiť predpojatosť, selektívnosť a slabosť UNHRC;
6. uznáva, že množstvo delegácií v Ženeve nie je dostatočne vybavených na to, aby adekvátne viedli rokovania o ľudských právach, a preto sa pri formulácii svojho stanoviska spoliehajú na lídrov skupín; konštatuje však, že tento trend je dostatočne vyvažovaný, pokiaľ ide o niekoľko kľúčových otázok, ako sú kódex správania pri osobitných postupoch a situácia v Darfúre, predovšetkým v rámci ázijskej a africkej skupiny; zároveň zdôrazňuje, že stanoviská, ktoré prijalo EÚ spoločne s prístupujúcimi krajinami, vo výraznej miere prispeli k takémuto „blokovanému zmýšľaniu“; žiada Komisiu, aby vypracovala výročnú správu o modeloch hlasovania o ľudských právach v rámci OSN, v ktorej bude analyzovať, ako boli tieto modely ovplyvnené politikami EÚ, členských štátov EÚ a iných blokov;
7. uznáva, že široká členská základňa UNHRC a účasť mnohých štátov ako pozorovateľov zabezpečuje, že sa do jej diskusií zapájajú prakticky všetky štáty; domnieva sa, že vzhľadom na revíziu v roku 2011 by sa mohla na jednej strane preskúmať možnosť otvorenia UNHRC univerzálnemu členstvu, avšak na druhej strane by sa mohlo ukázať ako prospešnejšie menšie zloženie;
8. berie na vedomie pokračujúcu diskusiu o vzťahu medzi UNHRC a tretím výborom Valného zhromaždenia OSN; v tejto súvislosti pripomína, že úlohou tretieho výboru je

upozorňovať v rámci tohto orgánu, ktorý zahŕňa všetky členské štáty OSN, na hlavné obavy UNHRC; domnieva sa, že tento orgán môže vyvážiť nedostatky UNHRC tak, ako Valné zhromaždenie vyvažuje rozhodnutia Bezpečnostnej rady, čo je významnou súčasťou komplementarity medzi UNHRC a tretím výborom; vyzýva EÚ, aby sa opätovne zaviazala podporovať UNHRC a zlepšovať jeho efektívnosť ako unikátnej platformy špecializujúcej sa na všeobecné ľudské práva a ako osobitného fóra zaoberajúceho sa ľudskými právami v rámci systému OSN;

- vyjadruje hlboké znepokojenie nad skutočnosťou, že zásada univerzálnosti ľudských práv sa čoraz viac ohrozuje, čoho dôkazom sú najmä pokusy niektorých krajín zaviesť obmedzenia v oblasti uznávaných ľudských práv, napr. slobody prejavu, alebo vykladať ľudské práva z hľadiska kultúry, ideológie a tradícií; vyzýva EÚ, aby bola voči týmto snahám obozretná a dôsledne chránila zásady univerzálnosti, nedeliteľnosti a vzájomnej závislosti ľudských práv;

Osobitné postupy

- domnieva sa, že osobitné postupy tvoria základ systému OSN v oblasti ľudských práv, a zdôrazňuje, že dôveryhodnosť a efektívnosť UNHRC pri ochrane ľudských práv spočíva v súčinnosti s osobitnými postupmi a v ich celkovej realizácii, ako aj v prijímaní reforiem, ktoré zvýšia ich schopnosť riešiť otázky porušovania ľudských práv;
- pokladá osobitné postupy pre situáciu v jednotlivých krajinách za základný nástroj zlepšovania situácie v oblasti ľudských práv priamo v príslušnej krajine; domnieva sa, že charakter a početnosť revízií krajín v rámci UPR nemôže nahradiť mandáty pre jednotlivé krajiny; preto nesúhlasí s pokusmi niektorých krajín používať argument „racionalizácie“ osobitných postupov s cieľom dosiahnuť zrušenie týchto mandátov; v tejto súvislosti ľutuje ukončenie mandátov pre Bielorusko, Konžskú demokratickú republiku a Kubu a zrušenie expertnej skupiny pre Darfúr;
- berie na vedomie zavedenie podmienok pre pozastavenie mandátu pre Burundi; uznáva, že je dôležité stanoviť stratégie ukončenia pre každý z týchto osobitných postupov pre jednotlivé krajiny;
- odsudzuje snahy niekoľkých členov UNHRC o obmedzenie nezávislosti a efektívnosti osobitných postupov; v tejto súvislosti berie na vedomie prijatie kódexu správania pre držiteľov mandátov pre osobitné postupy z 18. júna 2007; vyzýva UNHRC, aby tento kódex správania vykonávala v duchu uvedenej rezolúcie A/RES/60/251 a rešpektovala nezávislosť osobitných postupov;
- požaduje zlepšenie výberu a vymenovávanie vhodných držiteľov mandátov pre osobitné postupy, najmä hľadaním spôsobov a prostriedkov na posilnenie existujúceho zoznamu kandidátov v rámci Úradu Vysokého komisára pre ľudské práva a zvýšením nezávislosti držiteľov mandátov vzhľadom na skúsenosti a odborné znalosti kandidátov, pričom sa náležite zohľadní geografické zastúpenie a rodová vyváženosť;
- zdôrazňuje potrebu lepšieho nadviazania na zistenia a odporúčania osobitných postupov, ktoré by mohlo zahŕňať vytvorenie mechanizmov podávania správ o realizácii odporúčaní;
- domnieva sa, že UPR je nástrojom, ktorý dopĺňa osobitné postupy a predstavuje príležitosť na efektívnejšie využívanie ich správ a na zabezpečenie užšej spolupráce a lepšej nadväznosti na ich činnosť;
- požaduje nepretržitú podporu osobitných postupov, pokiaľ ide o finančné a ľudské zdroje;

Všeobecné pravidelné preskúmanie (UPR)

18. uznáva potenciálnu hodnotu mechanizmu UPR pri rozširovaní univerzálnosti monitorovania záväzkov a postupov v oblasti ľudských práv na celom svete tým, že sa so všetkými štátmi bude zaobchádzať rovnako a budú podliehať rovnakej kontrole a že sa pre mimovládne organizácie otvoria nové možnosti na nadviazanie dialógu s konkrétnymi štátmi;
19. víta skutočnosť, že UPR podnietilo mnohé členské štáty OSN k tomu, aby sa zaviazali plniť svoje medzinárodné záväzky, nadväzovať na závery a odporúčania zmluvných orgánov a osobitných postupov, predkladať zmluvným orgánom súhrnné správy, reagovať na nevybavené žiadosti o pozvanie k osobitným postupom a ratifikovať zostávajúce zmluvy a prijať vnútroštátne právne predpisy zamerané na zabezpečenie plnenia povinností vyplývajúcich zo zmlúv, ktoré podpísali;
20. vyjadruje poľutovanie nad tým, že tieto prvé tri zasadnutia nesplnili všetky očakávania, pokiaľ ide o „objektívny, transparentný, neselektívny, konštruktívny, nekonfrontačný a nespolitizovaný“ postup¹;
21. zdôrazňuje, že tento cieľ je možné dosiahnuť len vtedy, ak bude hodnotenie vo všetkých fázach procesu preskúmania zahŕňať nezávislé odborné posudzovanie a účinný mechanizmus následných opatrení orientovaný na výsledky;
22. ľutuje nedostatočné zameranie na hospodárske, sociálne a kultúrne práva, ako aj práva menšín počas procesu UPR, a požaduje, aby sa v súlade so zásadou univerzálnosti, nedeliteľnosti a vzájomnej závislosti ľudských práv venovala týmto právam počas nadchádzajúcich zasadnutí zvýšená pozornosť;
23. odsudzuje skutočnosť, že namiesto kritického posudzovania stavu a ochrany v oblasti ľudských práv sa využívajú politické spojenectvá na ochranu niektorých štátov pred kontrolou, čo výrazne oslabuje pravý účel UPR; konštatuje, že takýto postup dosiahol nebezpečnú úroveň pri hodnotení Tuniska, ktoré obsahovalo deklarácie výrazne protirečiacie zisteniam nezávislých expertov; konštatuje však, že toto konkrétne hodnotenie podľa všetkého neodráža celkový trend;
24. víta rozhodnutie EÚ nezasahovať do hodnotení krajín spoločne, ale zaistiť vzájomné dopĺňanie sa zásahov, aby bolo možné upozorniť na široké spektrum otázok; v tejto súvislosti zdôrazňuje snahu EÚ o prelomenie „blokového zmýšľania“ v rámci UNHRC členskými štátmi EÚ prostredníctvom vzájomnej kontroly dodržiavania ľudských práv; víta úroveň zapojenia sa členských štátov EÚ do hodnotení, vrátane tých, ktoré sa týkajú iných členských štátov EÚ; nabáda EÚ, aby naďalej stavala na súčasnom modeli „voľnej koordinácie“ a zabezpečila, aby sa členské štáty EÚ v dostatočnej hĺbke venovali všetkým krajinám a témam a aby sa zabránilo akémukoľvek opakovaniu;
25. je znepokojený tým, že záverečná správa o UPR a interaktívny dialóg v priebehu tohto preskúmania v niekoľkých prípadoch neodrážali informácie uvedené v súhrnných dokumentoch, alebo dokonca protirečili zisteniam nezávislých expertov, čím proces preskúmania stratil relevantnosť, a že odporúčania predložené v správach pracovnej skupiny boli príliš nejasné a chýbali v nich konkrétne použiteľné prvky; vyzýva členov pracovnej skupiny pre UPR, aby vo svojich budúcich prieskumoch poskytovali merateľné, konkrétne a realistické odporúčania zamerané na obeť, ktoré budú založené na informáciách získaných prostredníctvom nezávislých monitorovacích mechanizmov

---

¹ Rezolúcia UNHRC 5/1 z 18. júna 2007.

alebo mimovládnych organizácií;

26. Ľutuje nezáväznosť odporúčaní UPR, ktorej príčinou je právo štátov rozhodnúť, ktoré odporúčania môžu prijať; konštatuje, že v niektorých prípadoch, ako je Srí Lanka, bol percentuálny podiel prijatých odporúčaní nízky; domnieva sa však, že nie všetky odporúčania môžu byť cenné alebo v súlade s medzinárodnými záväzkami v oblasti ľudských práv; preto sa domnieva, že táto skutočnosť je dôkazom toho, že UPR sa môže v určitých prípadoch ukázať ako nie najvhodnejší nástroj, a vyzdvihuje význam nezávislých monitorovacích mechanizmov a zistení mimovládnych organizácií v procese UPR pri zachovaní mandátov UNCHR pre jednotlivé krajiny;
27. odsudzuje pokusy určitých členských štátov UNHRC o cenzúru príspevkov mimovládnych organizácií; vyjadruje poľutovanie nad tým, že účasť mimovládnych organizácií má obmedzený vplyv na výsledné rozhodnutie vzhľadom na obmedzený čas, ktorý je im pridelený na diskusiu o správe z UPR, ako aj na obmedzený rozsah ich príspevkov, ktorý im umožňuje predniesť všeobecné pripomienky, avšak neumožňuje im opätovne otvoriť témy, o ktorých sa diskutovalo v pracovných skupinách;
28. vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom všeobecne prístupných konzultácií o správach členských štátov OSN na vnútroštátnej úrovni, na ktorých by sa zúčastňovali mimovládne organizácie; preto naliehavo žiada všetky štáty, v ktorých sa realizuje preskúmanie, aby transparentným spôsobom viedli vecné diskusie o stave ľudských práv vo svojej krajine, do ktorých zahrnú všetky vládne sektory a občiansku spoločnosť, pričom budú brať do úvahy, že hlavným cieľom procesu preskúmania je zlepšenie situácie v oblasti ľudských práv priamo v danom štáte;
29. vyzýva všetky štáty na uskutočnenie rozsiahlej vnútroštátnej konzultácie, ktorá by nadväzovala na preskúmanie a vychádzala z jeho odporúčaní; vyzýva EÚ, aby podrobnejšie preskúmala, ako sa tieto odporúčania dajú využiť pri vytváraní programov technickej pomoci;
30. vyzýva UNHRC, aby pokračovala v úsilí zameranom na zvýšenie zodpovednosti členských štátov OSN v oblasti ľudských práv prostredníctvom zvýšenia efektívnosti UPR, a to sprísnením postupov s cieľom vyhnúť sa úmyselným obštrukciám alebo snahám odvieť pozornosť, ktoré oslabujú samotné ciele OSN, UNHRC a UPR;

Transparentnosť a účasť občianskej spoločnosti na činnosti UNHRC

31. znovu zdôrazňuje význam účasti občianskej spoločnosti na práci UNHRC a naliehavo žiada členské štáty EÚ, aby zaviedli efektívne spôsoby a nástroje umožňujúce občianskej spoločnosti zúčastňovať sa na činnosti UNHRC a využívať svoje výsady predkladať písomné oznámenia a vydávať ústne vyhlásenia, ktoré vyplývajú z ich postavenia poradcov;
32. víta zachovanie praxe, v rámci ktorej sa mimovládne organizácie pôsobiace v oblasti ľudských práv zúčastňujú na diskusiách, a dúfa, že sa táto účasť v budúcnosti zlepší a posilní; znovu opakuje svoju výzvu na reformu Výboru OSN pre mimovládne organizácie tak, aby sa zabezpečila efektívna účasť nezávislých mimovládnych organizácií, a zdôrazňuje, že odporúčania na akreditáciu musia pochádzať od nezávislých expertov a vychádzať z práce a príspevkov mimovládnych organizácií;
33. konštatuje, že charakter UNHRC ako stáleho orgánu predstavuje osobitné výzvy pre mimovládne organizácie, ktoré nesídlia v Ženeve; víta preto prínos agentúr spolupracujúcich v mene mimovládnych organizácií s Úradom Vysokého komisára pre ľudské práva a Úradom OSN v Ženeve k informovaniu mimovládnych organizácií

o činnosti a k uľahčeniu ich účasti na práci UNHRC;

34. vyzýva darcov, aby sa venovali potrebám organizácií pre ľudské práva, pokiaľ ide o odbornú prípravu a financovanie, najmä v prípade tých organizácií, ktoré nesídlia v Ženeve, a to tak, aby im umožnili konzistentnú a efektívnu účasť na práci UNHRC; vyzýva Komisiu, aby ešte viac podporovala iniciatívy občianskej spoločnosti na kontrolu vládnych politík v otázkach ľudských práv OSN;
35. ľutuje nedostatok verejného záujmu a vedomostí o UNHRC; víta preto iniciatívy Úradu Vysokého komisára pre ľudské práva zamerané na zvyšovanie transparentnosti, najmä vytvorenie Vestníka neformálnych stretnutí; víta internetové prenosy zasadnutí UNHRC s cieľom zvyšovať povedomie verejnosti o jej práci;

Úrad Vysokého komisára pre ľudské práva

36. opätovne potvrdzuje svoje stanovisko, že Úrad Vysokého komisára pre ľudské práva je kľúčovým orgánom systému OSN, pretože zohráva rozhodujúcu úlohu pri ochrane a presadzovaní ľudských práv prostredníctvom začleňovania týchto práv do celého systému OSN a do všetkých príslušných organizácií, najmä v súvislosti s činnosťou spojenou s opätovným nastolením alebo upevňovaním mieru, rozvojom a humanitárnou činnosťou;
37. opätovne vyjadruje podporu Úradu Vysokého komisára pre ľudské práva a integrite poslania tohto orgánu, ako aj jeho nezávislosti a nestrannosti;
38. podporuje snahy Úradu Vysokého komisára pre ľudské práva o posilnenie svojej účasti priamo na mieste prostredníctvom otvárania regionálnych úradov; v tejto súvislosti víta podpísanie memoranda o porozumení medzi Úradom Vysokého komisára pre ľudské práva a orgánmi Kirgizska týkajúceho sa otvorenia regionálneho úradu Úradu Vysokého komisára pre ľudské práva v Biškeku; znovu opakuje svoje uznanie práci, ktorú vykonal Úrad Vysokého komisára pre ľudské práva na podporu zmluvných orgánov a osobitných postupov;
39. vyjadruje uznanie práci pani Louisy Arbourovej ako Vysokej komisárky pre ľudské práva, jej oddanosti a integrite, ktoré preukázala, a je presvedčený, že jej následníčka pani Navanethem Pillayová bude konať s rovnakým nadšením a zvládne všetky úlohy spojené s touto funkciou;
40. víta dobrovoľné príspevky, ktoré Komisia už roky poskytuje Úradu Vysokého komisára pre ľudské práva vrátane 4 miliónov EUR na rok 2008 z Európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva; vyzýva členské štáty EÚ, aby pokračovali v podpore Úradu Vysokého komisára pre ľudské práva, najmä v rámci piateho výboru Valného zhromaždenia pre administratívu a rozpočet, a tak zabezpečili, že sa nebude zasahovať do jeho nezávislosti a že bude mať k dispozícii všetky finančné prostriedky potrebné na vykonávanie mandátu;

Úloha EÚ v UNHRC

41. víta aktívne zapojenie EÚ do činnosti UNHRC počas prvých troch rokov jej fungovania, a to prostredníctvom podpory a spolupodpory rezolúcií, vydávania vyhlásení, účasti na interaktívnych dialógoch a diskusiách a úspešného zvolávania mimoriadnych zasadnutí týkajúcich sa situácie v oblasti ľudských práv v Darfúre v decembri 2006 a v Barme/Mjanmarsku v októbri 2007 a na východe Konžskej demokratickej republiky v novembri 2008; uznáva záväzky, ktoré prijala EÚ s cieľom riešiť situáciu jednotlivých krajín v UNHRC;

42. víta skutočnosť, že všetky rezolúcie, ktoré navrhla alebo spolupodporila EÚ, UNHRC schválila v priebehu prvých deviatich riadnych zasadnutí a prvých ôsmich mimoriadnych zasadnutí; konštatuje však, že mnoho kontroverzných a nekonsenzuálnych problémov nebolo predložených na hlasovanie;
43. berie na vedomie, že členské štáty EÚ zastúpené v UNHRC sa rozdelili do dvoch regionálnych zoskupení, a to do skupiny západoeurópskych štátov a skupiny východoeurópskych štátov; konštatuje, že EÚ je proti systému, v ktorom každý región navrhuje len toľko kandidátov, koľko je miest (systém „čistých zoznamov kandidátov“), čoho faktickým výsledkom je vzájomné súperenie členských štátov EÚ pri voľbách do UNHRC;
44. povzbudzuje EÚ, aby ďalej naliehala na stanovenie kritérií členstva pre voľby do UNHRC vrátane vydania trvalých pozvánok držiteľom mandátov pre osobitné postupy, ako aj monitorovania skutočného plnenia predvolebných sľubov členských štátov OSN; taktiež opakuje svoju výzvu, aby sa toto pravidlo uplatňovalo pri rozhodovaní o tom, či by EÚ mala podporiť kandidátske krajiny; ľutuje, že EÚ túto žiadosť zatiaľ nepresadila;
45. berie na vedomie, že EÚ je v rámci UNHRC v početnej menšine, ktorá je určite problémom pri presadzovaní vlastných záujmov; víta postup „začleňovania“ ostatných členov UNHRC a rozdeľovania záťaže medzi členské štáty EÚ, ktorý zaviedlo slovinské predsedníctvo; vyzýva členské štáty EÚ, aby tento postup ďalej rozvíjali a upevňovali;
46. víta rastúci trend, v rámci ktorého sa do diskusií okrem predsedníctva EÚ zapájajú aj členské štáty EÚ; žiada, aby sa tento trend aj naďalej rozvíjal, a vyzýva členské štáty EÚ, aby posilnili posolstvo EÚ tým, že budú vyjadrovať „jedno posolstvo, ale mnohými hlasmi“; nabáda členské štáty EÚ, aby naďalej rozvíjali medziregionálne iniciatívy ako užitočný spôsob protireakcie voči blokovým politikám; vyzýva EÚ a Organizáciu islamskej konferencie, aby zintenzívnili úsilie o zlepšenie vzájomného porozumenia a spolupráce;
47. podporuje postoj EÚ pri hľadaní koordinovanej spoločnej pozície v rámci UNHRC; ľutuje však, že EÚ pri vymedzovaní spoločnej politiky medzi členskými štátmi EÚ v UNHRC vystupuje na fóre UNHRC často s najmenším spoločným základom, čím znižuje dynamiku diplomatického potenciálu EÚ voči ostatným regionálnym zoskupeniam; nabáda Vysokého predstaviteľa EÚ pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku, pána Javieru Solanu, aby poskytol mandát svojmu osobnému zástupcovi pre demokraciu a ľudské práva – v prípade potreby vyslaním osobných vyslancov – na vedenie intenzívnych konzultácií v Afrike, Ázii a Latinskej Amerike o otázkach diskutovaných v UNHRC, s cieľom zapojiť sa s krajinami z iných blokov do spoločných iniciatív na úrovni OSN;
48. vyjadruje poľutovanie nad tým, že sčasti z dôvodu času a úsilia potrebného na dosiahnutie spoločnej pozície nebola EÚ schopná efektívne uplatňovať svoj vplyv v rámci širšieho systému OSN; vyzýva EÚ, aby zvýšila svoju pružnosť v oblasti menej významných otázok a stala sa tak schopnou konať rýchlejšie a účinnejšie pri rokovaní o zásadných otázkach, zatiaľ čo bude aj naďalej odhodlaná dosiahnuť spoločnú pozíciu;
49. ľutuje, že EÚ zaujala v rámci UNHRC skôr obranný prístup, najmä že sa zdráha predkladať rezolúcie o situácii v jednotlivých krajinách, keďže to väčšinou naráža na silný odpor zo strany konkrétnych krajín, a že si úmyselne vyberá konsenzus a má tendenciu vyhýbať sa výrazom, ktoré by vzbudili odpor, čoho výsledkom je prijímanie kompromisov, ktoré neodrážajú preferencie EÚ, ako v prípade prijatých rezolúcií z 27.

marca 2007 o situácii v oblasti ľudských práv v Sudáne¹ a z 13. decembra 2007 o expertnej skupine o situácii v oblasti ľudských práv v Darfúre², ktoré viedli k zrušeniu tejto skupiny napriek tomu, že EÚ pôvodne presadzovala jej zachovanie;

50. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby lepšie využívali svoj potenciálny vplyv a plnili tak úlohu, ktorú by EÚ mohla zohrávať ako vedúca predstaviteľka skupiny demokratických krajín, v ktorých sa riadne dodržiavajú ľudské práva; domnieva sa, že toto vedúce postavenie sa dá najlepšie dosiahnuť prehlbovaním partnerstva so štátmi z ostatných regionálnych skupín, čoho príkladom je niekoľko iniciatív EÚ v rámci systému OSN, napr. rezolúcie Valného zhromaždenia o moratóriu na trest smrti a o práve na voľbu;
51. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby energickejšie spolupracovali s ostatnými demokratickými členmi UNHRC vrátane krajín z africkej a ázijskej skupiny, a najmä s demokratickými krajinami rešpektujúcimi medzinárodný právny poriadok; domnieva sa, že súčasné nigérijské predsedníctvo UNHRC v tejto súvislosti predstavuje nové možnosti pre EÚ;
52. vyzýva EÚ, aby organizovala pravidelné stretnutia s týmito krajinami týkajúce sa konkrétnych otázok ako spôsob vytvorenia mechanizmu na vybudovanie koalície a zabezpečenia čo najširšej podpory jej pozícií; zdôrazňuje potrebu posilniť právomoci ženevských misií členských štátov EÚ a investovať do diplomatických zdrojov tým, že do vedenia UNHRC vyšle špecialistov na ľudské práva a diplomatov na vysokej úrovni;
53. požaduje užšiu koordináciu a spoluprácu medzi príslušnými pracovnými skupinami Rady EÚ pôsobiacimi v Bruseli a kanceláriami EÚ a stálymi zastúpeniami členských štátov EÚ v New Yorku a Ženeve; v tejto súvislosti víta účinnú decentralizáciu každodenného prijímania rozhodnutí z Bruselu do Ženevy, pričom si hlavné mestá zachovávajú dôležitú koordinačnú úlohu;
54. opäť vyzýva EÚ, aby efektívnejšie využívala svoju pomoc a politickú podporu tretím krajinám, ako aj ďalšie nástroje, akými sú napr. dialógy a konzultácie o ľudských právach, s cieľom zaručiť širšiu dohodu o vlastných alebo ňou spolupodporovaných iniciatívach, ktoré by sa mali riadiť dodržiavaním medzinárodného práva a všeobecne uznávaných noriem pre oblasť ľudských práv a podporou demokratických reforiem; zároveň vyzýva členské štáty EÚ a Komisiu, aby pri stanovovaní cieľov a priorit programov pomoci EÚ zohľadňovali výsledky činnosti UNHRC v súvislosti s daným štátom vrátane odporúčaní a záverov z UPR;
55. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že EÚ nebola schopná predstaviť hlavné priority činnosti UNHRC a niekoľkokrát bola nútená zaujať postoj zameraný na „obmedzenie škôd“, ako sa najvýraznejšie prejavilo v prípade kódexu správania pri osobitných postupoch, ktorý navrhla africká skupina v roku 2007; vyzýva EÚ, aby prijala proaktívnejšiu stratégiu a zdvojnásobila úsilie o ovplyvnenie programu a rokovaní UNHRC;
56. domnieva sa, že hoci je v členských štátoch EÚ dodržiavanie ľudských práv na vyššej úrovni ako v mnohých iných členských štátoch UNHRC, kroky EÚ by boli účinnejšie, ak nebude môcť byť obvinená z používania dvojakého metra a zo selektívneho prístupu vo svojich vlastných politikách v oblasti ľudských práv a demokracie; preto vyzýva EÚ, aby splnila svoj záväzok zvýšiť úroveň dodržiavania ľudských práv vo všetkých regiónoch sveta a vo všetkých otázkach; v tejto súvislosti vyzýva EÚ, aby sa aktívne zapojila do

---

¹ Rezolúcia A/HRC/7/16.

² Rezolúcia A/HRC/6/35.

revízie konferencie v Durbane, ktorá sa uskutoční v roku 2009, so zreteľom najmä na potrebu implementovať rezolúciu Valného zhromaždenia OSN č. A/RES/62/149 z 18. decembra 2007, ktorá požaduje všeobecné moratórium na trest smrti;

57. nabáda parlamentné delegácie k pravidelnej účasti na zasadnutiach UNHRC v Ženeve; víta iniciatívu podvýboru Európskeho parlamentu pre ľudské práva pozývať na svoje schôdze držiteľov mandátu pre osobitné postupy, ako aj predsedníctvo UNHRC, a požaduje, aby sa v tejto praxi pokračovalo;
58. opätovne potvrdzuje potrebu jasnej vízie, politického programu a dlhodobej stratégie, pokiaľ ide o fungovanie UNHRC a aktivity členských štátov EÚ v rámci tohto orgánu, najmä v súvislosti s revíziou UNHRC v roku 2011; domnieva sa, že táto stratégia by mala obsahovať jasné referenčné kritériá; v tejto súvislosti vyzýva EÚ, aby:
  - opätovne potvrdila a dôrazne chránila zásady univerzálnosti, nedeliteľnosti a vzájomnej závislosti ľudských práv;
  - zabezpečila zachovanie a posilnenie schopnosti UNHRC riešiť situáciu v jednotlivých krajinách, a to aj prostredníctvom mandátov pre jednotlivé krajiny;
  - zabezpečila nezávislosť a efektívnosť osobitných postupov všeobecne a snažila sa o to, aby členovia UNHRC plnili povinnosť spolupracovať s osobitnými postupmi;
  - sa snažila posilniť nezávislé monitorovacie mechanizmy a zistenia v procese UPR;
  - opätovne potvrdila osobitnú úlohu UNHRC ako hlavného a legitímneho medzinárodného fóra pre ľudské práva a jej komplementárnosť s ostatnými orgánmi OSN;
  - zaručila nezávislosť Úradu Vysokého komisára pre ľudské práva;
  - posilnila svoju vonkajšiu stratégiu vytvárania koalícií, najmä prostredníctvom medziregionálnych iniciatív;
  - ďalej posilnila svoju vnútornú/vonkajšiu dôveryhodnosť v oblasti ľudských práv, najmä prostredníctvom ratifikácie zmluvy;

o

o o

59. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov EÚ a UNHRC, predsedovi Valného zhromaždenia OSN, generálnemu tajomníkovi OSN a Úradu Vysokého komisára pre ľudské práva.